

ΙΣΤΟΡΙΚΑ.

Συμβολαὶ εἰς τοὺς ἐπισκοπικοὺς καταλόγους
τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀμαθείας κ. Ἀνθί-
μου Ἀλεξοῦδρ.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Καίπερ μακρὰν τῶν ἐπιστημονικῶν κέντρων βιοῦντες
καὶ τῶν κυριωτάτων βοηθημάτων στερούμενοι, ἰδίχ δὲ
τοῦ ἐξαιρέτου καὶ πολυτίμου συγγράμματος τοῦ Σεβ.
μητροπολ. Ἀμαθείας, ἐνθα οἱ ἀπὸ τῆς συστάσεως μέχρι
νῦν ἐπίσκοποι ἀναγράφονται, οὐχ ἥττον συνεισφέροντες
καὶ ἡμεῖς τὸν πενιχρὸν ἡμῶν ὄβολον εἰς τὴν ἐπιστημο-
νικὴν πανδοσίαν, δημοσιεύομεν ὧδε ὀνόματα ἐπισκό-
πων τινῶν Θεσσαλίας, οὓς ἀνεύρομεν ἐν ἐκκλησιαστικαῖς
ἐπιγραφαῖς καὶ ἐτέροις συγγράμμασι. Καὶ δὴ ἀρχόμεθα
ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας Λαρίσης.

α') Λαρίδος.

1) Ἀχιλλεῖος τῷ	525
2) Ἀλέξανδρος	
3) Βασίλειος Α'	
4) Βιγυλλάντιος	
5) Πρόκλος	
6) Στέφανος Α'	
7) Ἰωάννης Α'	
8) Κωνσταντῖνος	
9) Εὐθύμιος	
10) Βασίλειος Β'	
11) Ἰωάννης Β'	
12) Στυλιανὸς (ἐπὶ πατρ. Σισινίου)	997
13) Βασίλειος Γ'	
14) Γεώργιος Α' ἐπὶ Μανουὴλ Κομνηνοῦ	1107
15) Γεώργιος Β'	1144
16) Ἰωάννης	1166

Τοῦτον ὁ Ζωσιμᾶς ἀναφέρει ἄνευ χρονολογίας.

17) ἄγνωστος (παρὰ Λεκιένωφ ἀρ. 16 τὸμ. II)...	
18) Δημήτριος Α'	
19) Νεῖλος (ἐπιγρ. Καλαμπάκας ἐπὶ Συμεὼν τοῦ
Παλαιολ.)	1367
20) μέχρι 21 ἄγνωστοι.	
Ὁ δὲ Ζ. Ἐσφιγ. μέχρι τοῦ 23 ἀριθ. θεωρεῖ αὐτοὺς
ἄγνωστους.	
22) Μάρκος (Ἐστία 1894 ἀρ. 22 σελ. 349).
διατρίβων τῷ 1499 ἐν Τρίκκῃ ἐνθα ἐδεξι-
ώσαντο τὸν Βησσαρίωνα.	
23) Βησσαρίων ὁ ἀπὸ Σταγῶν προδιεβασθεὶς
τῷ 1520 — 1541.	
24) Νεόφυτος Α' ὁ ἀνεψιὸς τοῦ Βησσαρίωνος
προαχθεὶς ἀπὸ Σταγῶν τῷ 1550 ἰουνίου
13 ἡμ., δευτέρα ἰνδ. Η' (Ἐστία ὡς ἄνω).	
25) Θωμᾶς	

26) Νίκανδρος

27) Γαλακτίων

Οὗτοι ἄνευ χρονολογίας ἀναφέρονται ὑπὸ τοῦ Le
Quien ἄγνωστον ἂν πρὸ τοῦ Βησσαρίωνος ἤμασαν ἢ
μετ' αὐτόν. ἐφεξῆς δὲ ἀναφέρεται ὑπὸ μὲν τοῦ Le Quien
ὁ Νεόφυτος τῷ 1564, ὑπὸ δὲ τοῦ Ἀραβαντινοῦ καὶ
τοῦ Ζωσιμᾶ Ἐσφιγμένου τῷ 1560. Μήπως εἶναι ὁ
ἀνεψιὸς τοῦ Βησσαρίωνος ὑπ' ἀριθ. 24 ;

28) Νεόφυτος (;)

29) Δαυὶδ (ἐξ ἐκκλ. ἐπιγρ. Σταγῶν δημο-
σευθείσης ὑπὸ Heuzeu). 1573

30) Ἱερεμίας, ὁ τρις πατριαρχεύσας. Τίθεται
ὑπὸ μὲν τοῦ Le Quien τῷ 1571, ὑπὸ δὲ
τοῦ Ζωσ. Ἐσφιγμένου τῷ 1580

31) Δημήτριος Β', ἀναφερόμενος ὑπὸ Michel
le Quien 1576

32) Τιμόθεος 1604

33) Γρηγόριος (Le Quien) 1641

34) Παῖσιος ὁ καὶ πατριαρχεύσας (Ἀραβ. καὶ
Le Quien) 1652

35) Διονύσιος Α', (ὡσαύτως) 1671—1672

36) Ἰάκωβος Α', ἀναφερόμενος ἐν τινι πατρ.
σιγγιλίῳ ἐκδοθέντι ὑπὸ τοῦ κ. Μ. Πα-
ρανίκα ἐν τῇ Νεολόγῳ Ἐδδομ. Ἐ-
πιθεωρήσει Γ' 633. 1672

37) Ἰάκωβος Β' πατριαρχεύσας 1679

38) Παρθένιος 1691

39) Μακάριος Α' (Ἐπιθ. Νεολόγῳ) τὸμ.
Γ'. σ. 619) 1680

40) Γαβριήλ Α' (M. le Quien) 1721—1722

41) Ἰάκωβος Γ' 1744

42) Μελέτιος Α' ὁ Τενέδιος, ὁ τῷ 1767 πα-
τριαρχεύσας 1750

43) Μακάριος Β' 1768

44) Διονύσιος Β' ὁ Καλλιάρχης 1796

45) Ραφαήλ 1806

46) Πορφύριος 1807

47) Γαβριήλ Β' ὁ Κάγκας Ἰωαννίτης 1811

48) Πολύκαρπος Α' οἱ ἐκ Μπιθικούκης φυ-
γῶν τῷ 1818

49) Θεοδόσιος ὁ ἀπὸ Βελλᾶς ἐξωσθεὶς τῷ 1821

50) Πολύκαρπος τὸ β' φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Δρά-
μαλη 1822

51) Μελέτιος Β' μέχρι τοῦ 1836

52) Ἀρθίμιος 1837

53) Ἀναρίας 1850

54) Στέφανος

55) Ἰωακείμ Α', πατριαρχεύσας τῷ 1887.

56) Νεόφυτος ὁ Γ'. ὁ νῦν μητροπολίτης Λαρίσης.

β'. Σταγῶν.

Ἐν τοῖς ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 28 φυλλαδίῳ τῆς Ἐδδ.
Ἐπιθ. Νεολ. τρέχ. ἔτους δημοσιευθεῖσιν ἐπισκόποις
Σταγῶν ὑφ' ἡμῶν προστιθέμεθα καὶ τοὺς

Νικάρωρα ἀποβίωσαντα τῷ 1514 (ἴδε 'Εστίαρ τρ. ἔτ. ἀριθ. 22 σελ. 348) καὶ

Δαριήλ, δημοσιευθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Παρναίνα ἐν τῇ 'Εβδ. ταύτῃ 'Επιθεωρήσει (Γ'. 619 καὶ 633).

Οἱ δὲ Βησσαρίων καὶ Νεόφυτος ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ, ἀναφέρονται ἐν τινὶ ἐκκλ. ἐπιγραφῇ τῆς Πόρτας Παρυαγίας τοῦ Νομοῦ Τρικυλλίων (ἴδε 'Εστίαρ ἐνθα ἀνωτέρω).

Ἐν Ἀλμυρῷ 1894.

Ν. Ι. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ.

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Η GISMONDA ΤΟΥ SARDON καὶ ἡ ΔΟΥΚΙΣΣΑ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ τοῦ Κλ. Ραγκαβῆ. — ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ.

Ἐν προτέρῳ Ἐπιθεωρήσει ἡμῶν ἐποινισάμεθα ὅσον οἷόν τε λεπτομερεῖ ἀνάλυσιν τοῦ ἄρτι ἐν τῇ ἐν Παρισίοις θεάτρῳ τῆς Ἀναγεννήσεως (Renaissance) διδικοθέντος νέου ἔργου τοῦ Sardou ὑπὸ τῆς Σάρρας Bernhardt, φέροντος δὲ ἐπιγραφὴν τῆς δουκίσσης τῶν Ἀθηνῶν Gismonda. Ἐν τῇ ἀναλύσει δ' ἐκεῖνη, ἀναλύσει ἐρειδομένη ἐπὶ τῶν γραφέντων ὑπὸ τοῦ πρυτάνεως τῶν κριτικῶν τοῦ θεάτρου Φραγκίσκου Sarcey, τοῦ διαπρεποῦς κριτικοῦ τοῦ Journal des Débats Γουλιέλμου Lamaitre καὶ τοῦ ἐπίσης διαπρεποῦς κριτικοῦ τοῦ Figaro Ἐρρίκου Fonquier, παρεῖχοντο αἱ τε γνῶμαι τῶν κριτικῶν καὶ τὰ προκληθέντα ἐκ τῆς διδασκαλίας τοῦ δράματος ἐπεισόδια, οἷα τὸ τοῦ Κλέωνος Ραγκαβῆ καὶ τὸ τῆς πάλαι ὑποκριτρίας τῆς Γαλλικῆς Κωμῳδίας Rousseil. Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἐπεισόδιον, ἥτοι ἡ καταγγελία τῆς Rousseil, ὅτι ὁ Sardou ἠρῶσατό τινα ἐκ τινος δράματος αὐτῆς ἐπιγραφομένου Judith ἔλκει, τῆς ἐταιρείας τῶν δραματικῶν συγγραφέων, εἰς ἣν τὸ πρᾶγμα ἀννήκεον, ἀποφηναμένης ὑπὲρ τοῦ ποιητοῦ τῆς Patrie, ὑπὲρ οὗ καὶ ἡ κοινὴ φαίνεται, γνῶμη συνετέχθη. Οὕτω λείπεται μόνον τὸ ζήτημα τῆς ΔΟΥΚΙΣΣΗΣ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ τοῦ κ. Κλ. Ραγκαβῆ, περὶ οὗ ὑπεσχόμεν νὰ ὁμιλήσωμεν, παραβάλλοντες τὰ δύο δράματα, ἥτοι τὴν Gismonda τοῦ Sardou καὶ τὴν ΔΟΥΚΙΣΣΑΝ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ τοῦ Κλ. Ραγκαβῆ. Τὴν ὑπόσχεσιν ἡμῶν ἐκτελοῦμεν σήμερον. Καὶ λοιπόν, παρατυροῦμεν ὅτι σὺν ταῖς εἰκόσι καὶ ταῖς δεκνογραφίαις τὰ ἔργα ταῦτα ἔχουσι καὶ ἄλλα κοινὰ σημεῖα, ὥς δυνάμεθα νὰ συναγάγωμεν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν ἔχοντες τὴν ἀνάλυσιν τοῦ πενταπράκτου δράματος τοῦ ποιητοῦ τοῦ Ἰωαν. Λιαννοῦ τοῦ Παραβάτου, τοῦ Ἡρακλείου καὶ τῆς Θεοδώρας, ἀνάλυσιν, ἥτις φέρεται ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ εἰσηγητοῦ τῆς ἐπὶ τοῦ δραματικοῦ ἀγῶνος τῶν Ὀλυμπίων ἐν Ἀθήναις κατὰ τὸ 1888 ἐπιτροπῆς κ. Ἰωαν. Κ. Καμπούρογλου, διότι τὸ ὅλον ἔργον οὕτω ἐξεδόθη ἐλληνιστί, καίπερ διδαχθὲν ἐν φιλιππουπόλει, τὴν δὲ γερμανικὴν μετάφρασιν τοῦ Dr O. A. Ellissen, ἥτις ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τοῦ οἴκου Philip Reclam ἐν Λειψία καὶ καθ' ἣν ἐδι-

δάχθη αὐτὸ ἐν Γερμανίᾳ, ἐπίσης στεροῦμεθα. Ἡ ἀνάλυσις ὁμῶς τοῦ κ. Καμ. οὐρογλου, ἐκτενὲς οὖσα καὶ ἀποσπάσματα περιέχουσα, παρέχει ἡμῖν ἱκανὰ σημεῖα ταυτιζόμενα πρὸς σημεῖα τῆς Gismonda.

Ἐν πρώτοις παρατηρητέον ὅτι τὰ πρωταγωνιστοῦντα πρόσωπα τῶν δύο δραμάτων εἰσι δοῦκισσαι τῶν Ἀθηνῶν, χῆραι ἀμφότεραι, αἵτινες πρόκειται ἀμφότεραι νὰ ὑπανδρευθῶσιν οὐκ κατὰ τὰς ὑπαγορεύσεις τῆς καρδίας αὐτῶν, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς κοινωνίας ἢ τῆς πολιτικῆς. Τῶν δύο δουκισσῶν, ἡ μὲν ὀνομάζεται Γισμόνδα, χῆρα τοῦ τελευταίου δουκὸς Acciajuolli, ἡ δὲ Μαθιῖλδην ἡ ἀνδραγαθική, χῆρα νεαρὰ τοῦ προκατόχου δουκὸς Γουίδωνος β' Λαρόδσσον· ἀλλ' ἡ μὲν διοικεῖ ὥς δούκισσα τῶν Ἀθηνῶν, ἡ δὲ ἔχει δοῦκα τὸν Οὐάλτερον Βρυένιον. Ἐκατέρα ἔχει ἐραστὴν, ἡ μὲν τὸν Ἀλμέριον, ἡ δὲ τὸν Λάσκαριν, ἀμφότερους εὐγενῶν αἰσθημάτων, τοῦ δὲ δευτέρου καὶ εὐγενεῶς καταγωγῆς, εὐπατρίδου Ἀθηναίου, ἐνθ' ὃ πρῶτος εἶνε νόθος υἱὸς Ἐνετοῦ καὶ Ἀθηναίας. Τὸ πρόσωπον τοῦ Ἀλμερίου ἐν πολλοῖς συμπλῖπτει πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ Λασκάρεως, ὥς θὰ ἴδωμεν καὶ ἐν τοῖς κατωτέρω.

Ἐν τῇ Γισμόνδῃ τοῦ Sardou ἡ ἀφοσίωσις καὶ ἡ γενναϊότης τοῦ Ἀλμερίου ἐκδηλοῦται τὸ πρῶτον κατὰ τὴν πτώσιν τοῦ μικροῦ υἱοῦ τῆς Γισμόνδης ἐν τῇ λάκκῳ τῆς τίγρεως, ὅτε οὗτος σῶζει τὸν παῖδα ἀπὸ τῶν ὀνύχων τοῦ θηρίου. Τὸ αὐτὸ περίπου ἐπεισόδιον φέρεται καὶ ἐν τῇ ΔΟΥΚΙΣΣῃ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ τοῦ Ραγκαβῆ. Ἀγγέλλεται ὅτι ἡ πριγκίπισσα τῆς Ἀντιοχείας Ἄννα, ἐπιπρος μετὰ τῆς ὥρας κομῆσεως τῶν Σαλῶνων, ἡλευσούσης θαυμασίον ἀλλ' ἀτίθαστον ἵππον, ἐπανέρχονται ἐκ περιπάτου. Αἰφνης «δυστύχημα!» ἀνακράζει εὐγενόπαις εἰσορμῶν· «ὁ ἵππος τῆς κομῆσεως ἀφηνίασε, σπεύσατε!» Ἡ πριγκίπισσα σῶζεται διὰ τῆς ῥυθικανδυνεύσεως τοῦ Λασκάρεως, μετ' ἀπιστεύτου τόλμης δράξαντος τὸν χαλινῶν τοῦ ἵππου, ὥς ὁ μικρὸς υἱὸς τῆς Γισμόνδης σῶζεται ὑπὸ τοῦ Ἀλμερίου, ριθθέντος εἰς τὸν λάκκον. Ἀλλ' ἐν τῇ Γισμόνδῃ ὑπάρχει ὁ ὅρκος καθ' ὃν ἡ δούκισσα ὑπεσχέθη νὰ ὑπανδρευθῇ τὸν δοτῆρα τοῦ τέκνου αὐτῆς, τὸν δ' ὅρκον προσπαθεῖ εἶτα ν' ἀθετήσῃ αὐτὴ μὴ θέλουσα νὰ λάβῃ σύζυγον τὸν Ἀλμέριον, ἐν δὲ τῇ ΔΟΥΚΙΣΣῃ τοῦ Ραγκαβῆ ὑπάρχει ὁ ἔρωας, ὃν τρέφει αὐτὴ πρὸς τὸν Λάσκαριν. Τούτου ἕνεκα αὐτὴ ἀκούσασα τοὺς λόγους τούτους τῆς πριγκιπίσσης:

«Υπῆρξε θῆμα τῆς ἀρρωστίας»

παρὰ τῇ Θάμῃ ὥς ἀλλόφρων ἐσπευσεν,

ἀλλ' εἶδον ὅτι ἀπεκόμίζον αὐτὸν

ἀναισθητὸν καθ' ἕλα, αἰματόφυρτον».

ἀνακράζει· Χριστέ μου, θνήσκω! καὶ πίπτει λιπόθυμος. Ἡ Μαθιῖλδην δὲν ἀγαπᾷ ἀπλῶς τὸν Λάσκαριν· ἐτέλεσε μετ' αὐτοῦ καὶ τὸ μυστήριον τοῦ γάμου κρυφίως, ἐν μικρῷ παρεκλήσιῳ ἐν ἀγνοίᾳ πάντων καὶ εἶνε σύζυγός του ἐνώπιον Θεοῦ, ὁ δὲ Λάσκαρις λατρεῖ αὐτὴν καὶ εἶνε ὁλος παραδεδομένος εἰς τὴν μέθην τῶν μυστικῶν ἐρώτων αὐτοῦ, ἀνεκκλιμένος ἐν τῇ λαμπρῇ αἰθορᾷ τοῦ μεγάρου αὐτοῦ. — Ὁ Λάσκαρις ἔχει μέγαρον καὶ οὐκ καλὴν ἐν ἐραπίοις ὥς Ἀλμέριος — ὅπου ἀναμένει τὴν Μαθιῖλδην διὰ τῆς